

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Félévre... 4 "

Helyben háshoz kézve:
 Egész évre... 20 kor.
 Félévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Félévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével.

Beérkezéskor és kiadóhivatali:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Amennyiben a kéziratok visszatérnek
 vagy megérkezéskor nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Két kéz.

Valaki a napokban egyik újságról beszélt s azt mondta:

— Csodálatos, micsoda változáson ment át ez a lap mostanában. Nem is olyan régen még ellenzéki jelszavak hangoztatása mellett verte a markát, ma pedig valóságos himnuszokat zeng Tisza Istvánnak.

Hát bizony ez nagy átalakulás. Csak hogy meg van a maga magyarázata az eseményeknek.

Ezelőtt hat évvel a nemzeti vívmányok hőseiért lelkesült mindenki. Emlékszünk még a diadalmenetre, mely a kinevezett koalíciós minisztereket kísérte Bécsből való első útján Pozsonyotól Budapestig. A függetlenségi párt abszolút többségre, a vezérlő bizottság kormányra jutott s megkezdte munkásságát nagy nehézségek közt, nagy akadályok ellenében, de nem eredmény nélkül.

Egy esemény volt mindössze, mely már a bomlás csiráját vitte be a koalícióba, de a mit akkor még nem vett észre senki. Justh Gyulát megválasztották a Ház elnökévé.

Minden embernek meg van a maga látköre, melyen belül okosan tud cselekedni. Ha azt kívánják tőle, hogy ezen túl is lásson, a nagy, neki beláthatlan messzeség megszédíti s vagy az egyensúlyt, vagy a fejét veszti el.

Justh Gyula is kissé magas polcra jutott, mikor Szilágyi Dezső székébe ültették. Mindjárt akkor bizonyította, mennyire szédül, mikor a horvátok obstrukciójával nem tudott megküzdeni. Talán nem is mert. Hiszen megtörtént az a komikus eset, hogy Justh Zágrábról horvát gyorsírókat hozatott a horvát obstrukció kedvéért a magyar parlamentbe s a magyar hivatalos lap hónapokon keresztül szégyen-szemre közölte a magyar parlamentben végbement szalmacséplésben elhangzott horvát beszédek. S köszöntük mindezt Justh megszédült fejének.

Jött tovább a bank-hecc. Ma már mindenki tudja, hogy csak hecc volt az egész attól a pillanattól kezdve, amikor kétségtelenné vált, hogy a király az önálló bank felállításához nem járul hozzá. Justh abban a nagy magasságban nem látta, hogy vannak még nála nagyobb hatalmak, belevitte barátait a Justh is

önálló bank heccébe, felfordította a koalíciót, kidobta a katonai követeléseket, szétugratta a függetlenségi pártot az önálló bank kedvéért — s ma ő hallgat legjobban az önálló bankról. Hát akkor mire való volt az a nagy felfordulás?

Most megint komoly napokat élünk. Minden párt igyekszik a becsületes meg egyezésre, hogy a demokratikus haladás és a nemzeti állameszme egymásra hatásából alakuljon ki a jövő választójoga. Tanakodnak, gondolkoznak a nemzet legjobbjai, hogy valahára megoldják az égető kérdéseket — s akkor megint Justh Gyula az, a ki nem tanakodik, nem gondolkodik, hanem egyszerűen diktál, különben felfogat megint mindent. És ebben a felfogatásban akadnak hűséges segítőitársai, magyar emberek, magyar képviselők.

Justh Gyulát értjük. Ő megszédült az elnöki emelvény magasságában s az önálló bankon keresztül egyenest Vládék és a Jakabok körébe zuhant. Általános titkosat fogott s most a nemzetiségek, meg a vallás- és hazagyűlölő vörösök nem engedik. Keze-lába le van kötve nekik, nem mozdulhat a szakszervezeti tanács és a nemzetiségi komité szives engedélye nélkül. Azoknak pedig van eszük, hogy nem eresztik. Ez kellett nekik, egy ilyen magyar képviselő. Többet ér nekik egy Justh Gyula, mint tíz Lukácsiu, vagy husz Kohnfi Zsigmond.

Justh le van kötve; neki nem lehet engedni, csak letörnie, vagy visszavonulni önkénynt.

Valamelyiknek minél előbbi elkölvezése fölötte kívánatos.

Justh alvezérei kezdik belátni azt a mélységet, mely felé Justh vakon ragadja pártját. Valamiképpen mintha tisztább, kevésbé ködös fejjel mennének bele a tárgyalásokba és íme, Justh Gyulát, a nemzetiségeket és a szabadszörműves-nemzetköziséget kivéve, az egész ország közvéleménye találkozni készül egy becsületes, józan, komoly választójogi politikában. Csak Justh öklének kell még fenyegetőznie. Kell, mert így diktálják azok, akiknek hatalmában van.

Es ezt a kijózanodást sokban köszönheti az ország Tisza István erélyének. Sok egyéb is hozzájárult. De az bizonyos hogy Tisza mutatta meg, hogy van ám még más, erősebb ököl is, mint a Justh

Gyuláé — és megmenekültünk egy szerencsétlen, megszédült ember szeszélyének immár közveszélyes zsarnokságától.

Íme, az esemény forgása. Kell-e több magyarázat a lelkek fordulatához?

*

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 30.

Elnök: Tisza István gróf.

Bemutatja Kolozs megye alispánjának levelét, amelyben köszönetét fejezi ki a vármegye közönsége nevében, amiért a legutóbbi szélvész által elpusztított községeket erkölcsi és anyagi támogatásban részesítette a Ház. Bemutatja Győr vármegye átiratát a katonai beszállások tárgyában. A beérkezett átiratok a kérvényi bizottsághoz utasítottak.

Ezután áttért a Ház

a véderő javaslat

általános tárgyalásának folytatására.

Abrahám Dezső kéri a Házat, hogy a véderővel kapcsolatosan a választójogról is beszélhessen.

Tisza István gróf elnök: A míg a vita a rendes, tárgyilagos mederben folyik, s amíg nem látok tendenciát arra, hogy a vitát mesterségesen akarják elnyújtani, nincs se okom, se jogom arra, hogy a képviselő urakat beszédökben korlátozni akarjam, s azt hiszem, a Ház is hozzá járul ahhoz, hogy a véderővel kapcsolatosan más országos fontosságú kérdések is megvitatás tárgyai lehessenek. (Általános helyeslés.)

Abrahám Dezső: Határozati javaslatot nyújt be, hogy utasítsák a kormányt, hogy a jelenlegi véderő javaslatot vonja vissza, s helyébe terjessze be a magyar nemzeti hadsereg felállításáról szóló törvényjavaslatot. (Helyeslés a baloldalon.)

Ezután részletesen foglalkozik a javaslat hibáival, majd áttér a politikai helyzet ösmeretésére. Macciavelli azt mondotta, hogy nagy és erős hadsereg csak egy lehet, az igazi nemzeti hadsereg.

Gróf Tisza István elnök: Figyelmezteti a szónokot, hogy már két ízben használta azt a kijelentést, hogy »elnök képviselőtársam.« Ugy látja, hogy ez tendenciózusan történik. Figyelmezteti Abrahámot, hogy ha tovább is használja ezt a megszólítást, kénytelen lesz Abrahámot rendreutasítani.

Abrahám Dezső: Azért használtam azt a kifejezést, mert jól tudom, hogy az elnökkel polemizálni nem lehet, szóló pedig Tisza Istvánnal mint képviselővel óhajtott polemizálni a véderő általános vitájában elmondott beszédével kapcsolatosan.

Tisza István gr. elnök: Tudomásul ve-

Hölgyeim! Bluz, alj, pongyola és utcai ruhaujdonságok a legnagyobb választékban a jutányos árról elismert **Hevesi Párisi divatáruházában Zöldfa-u.**

Gyermekruhák és **vizsgai leánykaruhák** minden nagyságban.

A cégre pontosan figyeljünk!

Fehér cégtábla.

Moskovits cipőáruházzal szemben

Sárga kirakatok.

szem a kijelentést s a képviselő úr folytathatja beszédét.

Abrahám Dezső ezután hosszasan polemizál Tisza beszédével, s annak különösen az a részével, hogy a véderőjavaslatot minden fentartás nélkül megszavazhatjuk. Kérde, hogy a kilences bizottság programja, amelynek megállapításában Tisza is részt vett, megvalósult-e a véderőjavaslatban. Pontról-pontra megállapítja, hogy e programponctok közül a véderőjavaslatban egyetlen egy sem valósul meg. Már pedig addig — folytatja — míg a nemzet jogos kívánságai ki nem elégtettek, a javaslatot törvényerőre még erőszakos eszközökkel sem lehet emelni. Ezután polemizál Antal Géza és Okolicsányi László beszédével, s különösen az utóbbiával, aki azt mondta beszédében, hogy a függetlenségi politika nem reális. Szóló úgy tudja, hogy Okolicsányit is függetlenségi programmal választották meg. Mikor jött tehát arra a gondolatra, hogy ilyen kijelentéseket megkockáztasson. Akkor, amikor megválasztották, vagy akkor, amikor a delegációba nem választották? En azt hiszem akkor jött erre a gondolatra, amikor elhatározta, hogy belép a munkapártba. (Helyeslés a baloldalon.)

Az elnök fél egy óraker becsengette a képviselőket s azt a kérdést intézte hozzájuk, kívánják-e, hogy szünetet adjon? Amikor a képviselők azt mondták pártkülönbség nélkül, hogy igen, az elnök az ülést öt percre felfüggesztette, ami nagy derűtséget keltett.

Szünet után

Abrahám Dezső folytatja beszédét.

Az ülés 2 óraker ért véget.

A politikai helyzet.

Justh makacssága.

Az egész politikai közéletet most a béke foglalkoztatja.

A képviselőház folyosóján Holló Lajos, a függetlenségi párt alelnöke tartja szóval a köréje seregletteket. Hevesen magyarázza a megkötött kompromisszum nagy előnyeit. Rendkívüli nyereségnek mondja, ami eléretett a választójog terén. Nagy lépés történt a liberális és demokratikus irány felé. Nem lehetett tovább pro'ongálni a jelszót, hogy mindent vagy semmit. Ha e jelszó mellett következetesen kitartanak, letörtek volna s letörésükkel elbukott volna a választójog. A sikernek szinte betetőzése az, hogy nemcsak a kormányt és a munkapártot, hanem a konzervatívokat is megnyerték a választójog számára. Ha sikerülni fog a megállapodást keresztülvinni, úgy a választók száma egy millió egyszázezerről 2,500.000 re emelkedik. A választások tisztaságát legalább jelentékeny részben biztosítani fogja a nagyobb ipari gócpontokban és a községek egy részében is a választások titkossága. Ezért örülnek Justhék.

Különbösen hírt szerint Justh Gyula és több pártbívei közül nem fogadja el a békeblokk választójogi tervezetét, ezt ki is fogja jelenteni s ha leszavaztatnák, a pártterkekezleten a saját személyére le is vonja a konzekvenciákat. Egyik függetlenségi képviselő, aki ismeri Justh Gyula nézeteit, ezt mondta tudósítónknak.

— Justh Gyula már kezdettől rossz szemmel nézte Kossuthéknak, de kivált Apponyinak előtérbe nyomulását. Olyanok ragadták magukhoz a vezetést, akik a harctól távol tartották magukat. A béke őszinteségében Justh nem hisz. E hitetlenségében megerősíti, hogy a békeponozatok nem képezhetnek ultimátumot, hanem csak alapot a tárgyalásra. Justh attól

tart, hogy a választójogi tervezetnek éppen demokratikus vívmányai eshetnek áldozatul s az egész békeakció nem egyéb szemfényvesztésnél.

Justh inkább harcba esik el, semhogy segítő kezet adjon a választójog ellenségének.

Az általános kövezés.

De csak papiron.

Tagadhatatlan, hogy Nagyvárad szépül, fejlődik, de modern városról mindaddig beszélnünk nem lehet, míg olyan utcánk lesznek, ahol a gyalogjárókon is bokáig érő sárban kell bandukolnunk, a kocsutak pedig minden burkolás nélküli állapotban vannak. A főutvonalak aszfalt-burkolása mellett annál kirívóbbak az ősalapotban levő utcák.

Az általános kövezési program már egy évtized óta kísért, de csak most jelent meg, bár a vázát egy fél évvel ezelőtt már bemutattuk.

A városi mérnöki hivatal tegnap terjesztette be az általános kövezési programot, amely négy millió korona kiadást jelent. Kissé nehéz dió, de végre csak bele kell a városnak harapni. Hogy egyhamar nem lesz belőle semmi, azt tudjuk, de legalább már foglalkozzék vele a törvényhatóság.

A mérnöki hivatal általános kövezési programja szerint aszfalt, bazalt, kemény kőburkolatot s Köröskőburkolatot foglal magában.

A tervezet szerint jönne aszfalt gyalogjáró Váralja-Velencén: Bástya-, Báthori-, Kolozsvári-utca külső szakasza, Malom, Róna-, Rómer-, Sánc-, Szőlős-utca, Templom-tér.

Olasziban: Arvaház-utca, Bunyitay-liget, Fürdő-, Halász-, Lakatos-, Nogáll-, Péter-Szt. Anna-, Temető-, Vizvezeték- és Fűzes-utca alsó szakasza.

Újvárosban: Bém-, Dimjanich-, Bethlen-, Hármas-, Hentes-, Huszár-, Menház-, Pece-, Szabadság-utca, Szarvas sor, Liget-, és Vámház-utca közötti rész.

Ez utcákon a járda szintje marad a mostani.

Aszfalt kocsút és járda. Alapi-, Szalárdi-, Gedeon-, Nyomda-, Kis utcák, Káptalau-sor, püspöki palota előtt, Szent László-térbe tartó utcák: Kossuth, Zöldia, Kapucinus és Pável-utcák.

Köröskő kocsút a Nagyvásártéren és Szarvas-sor. Szénavásár-téren. A burkolatnak betonalapja lesz.

Az Aradi-ut, Vitéz-utca, Széles-utca, Ballassa-tér, Schlauch-tér, Múzeum-utca, Temető-utca nagy forgalmu, átkelési szakaszok, Aradi-ut 6 m. széles kockakő, a gyalogjáró aszfalttal. A Vitéz-utca a Széles-utca hidig betonágyon bazaltkő, a járda aszfalt. Hasonló burkolást nyer a Széles-utca, Schlauch tér, Múzeum-utca, a Temető-utca soros fejkő burkolatot kap.

A Kolozsvári-utca, Bánya-sor, Gilányi-utca, Vámház-utca, Baross-utca betonágyra fektetett bazalt. két előző uton csak 6 méter szélességben.

Mindazon utcák, melyek ezidőszert burkolva nincsenek, Köröskő burkolatot kapnak, de csak a csatornázás után.

A már aszfaltjárókkal bíró utcák kocsitja aszfalt burkolatot kap: Rimanóczy-utca, Emlék-tér, Széchenyi-tér, Tisza Kálmán-tér, Szilágyi Dezső utca, Nagy Sándor utca, Szaniszló-utca.

Deák Ferenc utca, Körös oldalon aszfalttal, Zárda-utca, Szacsavay-utca kocsit, a harmadik hid két pontján, a Fűzes-utca kocsipálya, Körös utca, Ossi-ut szilárd burkolat, bazalt kővel. Burkolás a Pecepatak fölötti új utcán.

Ez a nagyarányu burkolás a költségveté-

sek szerint 4.100.000 koronába fog kerülni. A már régebbi tervek szerint ez a munkálat csak 3.852.910 koronába került volna, az új terv azonban az átjáró szakaszokat összefűző burkolattal kívánja ellátni a mérnöki hivatal s ez okozza a különbséget.

A javaslat szerint a terv általános keresztülvitele csak egy év mulva ajánlatos, mikor a csatornázás nyomai már eltűnnek. Most csak a gyalogjárók és a következő utcák burkolását ajánlja: Kolozsvári-, Baross-, Hid-, Deák Ferenc-, Kossuth-, Kapucinus-, Pável-, Rimanóczy-, Alapi-, Szalárdi-, Gedeon-, Nyomda-, Kis- és Szilágyi Dezső-utcák.

A városi könyvtár rendezése.

A bizottság ülése.

Nagyvárad város nyilvános könyvtárát még a múlt évben ünnepélyesen megnyitották, azonban a mostani félreeső helyen alig látogatja a tanítókön kívül valaki. A rendes szervezete különben még nincs meg a könyvtárnak, sőt a könyvtár öre is csak ideiglenes és az ügyrendet is csak tegnap állította meg a könyvtárbizottság.

Tegnap tartott ülésén a könyvtárbizottság ismét előbbre vitte a városi nyilvános könyvtár ügyét s remélhető, hogy az év végéig egy megfelelő nyilvános könyvtár fog a közönség rendelkezésére állani a város központján.

A bizottság ülésén dr. Thury László elnök, Farkas Etelka, dr. Hoványi Gyula, dr. Adorján Armin, Száhlender Károly, Beke Boldizsár, Fellicides Lajos, Réz Mihály, Sas Ede, Bodnár János, Balogh Károly, Karakas Károly, Kripka Géza jegyző voltak jelen.

Dr. Adorján Armin alelnök előadta, hogy a megbízáshoz képest megfelelő helyiséget keresett a könyvtár céljaira. Ilyen van a Bihar-megyeyi Takarékpénztár emeletén, de nagyon drága; azonkívül a Bémer-téri Stiedl-féle házban 3 szoba 2000 korona évi bérért, és a Guttmann-házban, a Kádár János fűszerüzlet felett 4 szoba 1800 koronáért.

Dr. Hoványi Gyula felhívja a figyelmet arra, hogy a város esetleg az újonnan épülő Apollóban építhetne a könyvtár részére megfelelő helyiséget. Így állandó helyet találna a könyvtár.

A bizottság megbizta az alelnököt, hogy tovább folytasson tárgyalásokat s ha alkalmas helyet talál, tegyen arról jelentést a bizottságnak.

A kulturpalota régen pihenő ügyét a bizottság megsürgeti úgy a kiküldött bizottságnál, mint a város tanácsánál; utóbbit az államsegély kieszközlése végett.

Ezután az ügyrendre tértek át. Az elnökség a pozsonyi könyvtár szabályzatát mutatja be s ajánlja, hogy azt fogadják el. A kezdetnek megfelel. A gyakorlati élet majd megmutatja, hogy mit kell megváltoztatni benne.

Hosszabb eszmecsere keretében a könyvtár kezelése felett. Végre is elfogadták a bemutatott ügyrendet s betérjesztik a törvényhatóság elé jóváhagyás végett.

A könyvek beszerzésére nézve az orsz. könyvtár bizottság által leküldött jegyzeteket kiadták a tantsülteknek.

A könyvtárőri állásra vonatkozólag már elérkezett az idő. A bizottság azon javaslatát fogadták el, hogy az állás végleges betöltése iránt keressék meg a tanácsot, illetve a törvényhatóságot. Mivel ez az állás a jövőben nem csak mellékfoglalkozás lesz, hanem rendes városi hivatal, a város legalább olyan fizetést adjon, mint amennyő egy polgári iskolai tanítónak van.

Kéri továbbá a bizottság egy könyvtári szolgálka alkalmazását.

A könyvtár pénztárnokává egyhangulag Fellicides Lajos polgári fiúiskolai igazgatót választották meg s megbizták az előadó alelnököt

és pénztárnokot, hogy a költségvetést készítsék el.

Felhívást bocsátanak ki alapító tagok szerzése iránt.

Ezzel az ülés véget ért.

Urnapi miatt

nem helyezik át a vásár napját.

Bevett szokás Magyarországon, hogy ha ünnepeken vásári nap volna, azt megfelelő kérelemre a kereskedelmi miniszter valamely más napra helyezi át. Így volt ez eddig Erőműfalván is, ahol emlékszünk rá, hogy a plébános kérésére az Urnapjára eső hetivásárt előtte való napra helyezze át a miniszter. Igen helyesen járt el a miniszter, mert a vásári láрма, az ilyenkor szokásos dorbézolások, verekedések korántsem alkalmasak arra, hogy emeljék az egyházi ünnepeket és hogy a hívekben fokozzák az ájtatosságot, megerősítsék a vallásos érzületet.

Ugy látszik azonban, az erőműfalvai előjárásnak fogalma sincs erről és megfélekedtek róla, hogy egy község előjárásának minden körülmények között úgy kell eljárni, hogy a vallási szertartások megvédelmeztesse és még az eshetősége is el legyen kerülve a botránynak.

Erthetetlen módon ugyanis az erőműfalvai előjárás nem véleményezte a plébánosnak a vásár áthelyezésére irányuló kérelmét. Az előjárás azt hozta fel indokul, hogy a lakosságnak nagy kára volna a vásár napjának Urnapról, — csütörtökről — szerdára való áthelyezése által.

Csodálatos, eddig sosem volt kára a községnek, csak épen most lenne. A kereskedelmi miniszter nem a kérelem célját tekintette, hanem a véleményt és a plébános kérését elutasította. Ilyen eset még nem történt legalább Biharmegyében. Tudunk rá esetet, amikor a hossznap miatt áthelyezték a vásárt más napra.

De eltekintve mindentől, az előjárásnak tudnia kell, hogy a katolikus ünnepek közül épen Urnapja az, melyen a szertartás egyrésze a szabadban felállított sátrakban megy végbe. Ha tehát más szorosban belső templomi ünnepről lenne szó, talán érthető volna az előjárás elfogultsága, de a jelen esetben, amikor az ünnep mellett a község lakóinak békéjéről, a közrendről is van szó, érthetetlen az előjárás eljárása, melynek alapján a kereskedelmi miniszter nem teljesítette a plébánosnak egy község katolikus lakosságának nevében készült kérelmét. Azt hisszük erről nem tud Beöthy László kereskedelmi miniszter, hanem valamelyik kisebb hivatalnok intézkedett a dologban csak úgy felületesen.

A tüntetések áldozatainak. A tüntetések áldozatainak és az árvizek károsultjainak felségélyezése ügyében, pártközi bizottság ült össze, amelyben Vajny István és Ghillány Ferenc munkapárti képviselő, Bizony Akos Kossuth-párti, Csuhá István Justh-párti és Zboray néppárti képviselők vettek részt. Abban történt

megállapodás, hogy a képviselők 40—40 koronát fognak felajánlani képviselői napidijaikból és az így összegyűlt tekintélyes összeget felerészben a tüntetés, felerészben pedig az árvíz károsultjainak adják. Ezzel vonatkozólag minden egyes párt elé egyező javaslatokat tognak terjeszteni.

Pranger a pénzpiacról. Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa dr. Popovics Sándor elnökletével ülést tartott Budapesten. Pranger vezértitkár jelentést tett a pénzpiac helyzetéről. Az osztrák fiókoknál január 2-től május 23-ig 1125 millió korona, a budapesti főintézetnél 2084, a magyarországi fiókoknál 1676 millió korona értékű váltóval többet számoltak le, mint a múlt év hasonló szakában. A belső pénzpiacra a viszonyok még mindig igen feszültek és a nemzetközi piac sem mutat lényeges javulást, a londoni és párisi kamatláb le szállítások dacára sem.

UJDONSÁGOK.

* **Az utolsó májusi ájtatosság.** Mária hónapja: Május. ma véget ér. A templomokban ma, pénteken tartják a májusi ájtatosságokat. A plébániai templomokban a litániák után szent beszédek lesznek.

* **A báró Gerliczy család öröme.** A báró Gerliczy családnak kedves öröme volt tegnap. Öv. báró Gerliczy Félixné szül. gróf Korniss Lujza tegnap ünnepelte 81. születése napját, amely alkalomból összegyűltek az ősi családi házban a nemesi grófnő gyermekei és a főúri családnak azok a jobarái és jóismerősei, akik gyakran keresik fel tiszteletükkel az anyai jeles tulajdonokkal ékeskedő grófnőt és üdvözölték szívből jövő melegséggel születése évfordulóján. Az évforduló alkalmából családi ebéd volt a grófnő lakásán.

* **Kisajátítási eljárás eredmény nélkül.** Tegnap tartották meg a kisajátítási eljárást a Nagyvárad és Váradvelence vasútállomások között építés alatt álló második vágányhoz szükséges idegen területekre. Varró Domokos műszaki tanácsos elnöke alatt Nagyvárad város részéről dr. Thury László főügyész, Kőszeghy József főmérnök, dr. Moskovits József és dr. Adorján Armin, a máv. részéről dr. Filesz Lajos titkár és Verő Zsigmond felügyelő, valamint az érdekelt háztulajdonosok mintegy 25-en voltak jelen. A tervekből kitént, hogy azok keresztülvitele érzékeny kárt okozna a háztulajdonosoknak; azok rendkívül hiányosak és még arról sincs gondoskodva a tervekben, hogy a közeli házakat ne rongálja meg a vágányok mellett felgyülemlő csapadék és a vizvezetők legyenek. Így a terveket visszaadta a kisajátítási bizottság az államvasutak osztálymérnökeinek.

* **Gramma Döme.** A hivatalos lap közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter Gramma Döme volt Biharvármegyei s jelenleg somogyvármegyei kir. segédtanfelügyelőt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába, az 1904. I. t.-c. értelmében megillető személyi pótlékkal, kir. tanfelügyelővé nevezte ki.

* **Uj regényünk.** Mai számunkban »Gyöngyvirág« címmel új regényt kezdünk közölni. Szerzője ezt a regényt lapunk részére írta. Meseszövése, bonyolítása és társadalmi irányzata mindvégig lebilincselően érdekes. Azt hisszük, olvasóinknak is tetszésével fog találkozni a minden tekintetben magas színvonalon álló mű.

* **A jubileumi érdemkereszt kiosztása.** Miskolc Ferenc dr. főispánhoz a napokban érkezett le a belügyminiszteről a király 60 éves uralkodására alapított jubileumi érdemkereszt. A kereszt bronzból készült, ugyanilyen cserkoszorúval van körülvéve. Középen van a király mellképének metszete. A hátulján pedig 1848—1908. felirat van. A kereszt szalagja piros moire selyem. A vármegyére 269 darab keresztet küldött a miniszter azok részére, akik arra igényt tartottak. A jelentkezők névsorát annak idején felküldötték és a belügyminiszteriumban felülvizsgálták. A jelentkezők közül nem mindenki kapott az emlékkeresztből. Voltak ugyanis olyanok, akik egyáltalán nem állanak a vármegye törvényhatóságával szembe, hanem csak az országos törvényhatóságával szembe, ezek jogosultságát a miniszter törölte. Így mintegy negyvenen nem kaptak érdemkeresztet. A keresztet tegnap osztották ki a tisztviselők között.

* **Az iparoktatási bizottság ülése.** Nagyvárad város iparoktatási bizottsága ma, május 31-én, pénteken délután 4 órakor a városházán ülést tart, melyen a jövő tanévi költségvetést tárgyalják.

* **Esküvő.** Lipcsey János nánhegyesi körjegyző tegnap vezette oltárhoz Vice Mariskát, Vice János nyugalmazott körjegyző leányát.

* **Fizetésnélküli.** A nagyvárad kir. itélőtábla egyik legszorgalmasabb gépirőnjét, Nagy Földi, aki csak a minap tette le a kitérő sikkrel a kezelői vizsgát, a hivatalos lap mai száma szerint az igazságügyminiszter őt, a napi díjas gépirőnjét, a táblához fizetésnélküli gépkezelővé nevezte ki. A kinevezés érthető örömet okozott a kitérőtett gépirőnöknek.

* **Drágasági pótlék a vármegyén.** A vármegye kisebb javadalmazású tisztviselői, a kezelői és segédkezelői személyzete még március elején kérvényt adott be a vármegye törvényhatóságához 15 százalékos drágasági pótlék adományozása végett. A törvényhatóságnak akkor még nem állott módjában a közszükségleti alap állapotáról meggyőződést szerezni, azért a kérelmet azzal adta ki Fráter Barnabás alispánnak, hogy a júniusi közgyűlésre keresen fedezetet a kérelem teljesítésére. Most már lejött a közszükségleti alap költségvetése, a vármegye megkapta felhatalmazását a pótlékot többet szedésére és így valószínűleg van fedezet a drágasági pótlékre. Ha nem is fog kapni minden tisztviselő, azok különösen, akik magas javadalmazásban részesülnek, de a nagyon is megszorult és a megélhetéssel küzdő kezelő személyzet remélhetőleg meg fogja kapni a drágasági pótlékot. A vármegye törvényhatósága különben belátta azt mindenkor, hogy a kisebb javadalmazású hivatalnokai nagyon is rá vannak utalva a támogatásra és annak ide-

A legújabb

tavaszi czipő ujdonságok

MOSKOVITS

Szabott gyári egységárak.

Telefon 687

Bémertéri fióküzletében.

Szabott gyári egységárak.

Telefon 687.

jén nem is zárkózott el a drágasági pótléktól. Azt hisszük, hogy ha valaha volt alapja a drágasági pótléknak, úgy most van és a törvényhatóság meg is adja.

*** A megye közszükségleti alapja.** Pár héttel ezelőtt megirtuk, hogy a vármegye közszükségleti alapjának költségvetése lejött a miniszteriumból azzal, hogy teljesen át kell dolgozni. A hatalmas számadás újraalakításán azóta serényen dolgozott a számvevőség és Baranyi András főjegyző. A költségvetés már teljesen készen van, úgy, hogy holnap az állandó választmány is foglalkozhatik vele. A költségvetési tervezet felülbizálása végett az alispán tegnap összehívta a harmadik szakosztályt. A szakosztály szombaton ül össze. A tervezet átvizsgálása után 15 napig közszemlére lesz kitéve a költségvetés, úgy, hogy a júniusi közgyűlésre mindenki megtehesse a költségvetésre vonatkozó észrevételeit. A költségvetéssel a júniusi közgyűlés fog foglalkozni, azután felterjesztik a belügyminiszterhez jóváhagyás végett. A költségvetési tervezetből már most megállapíthatjuk, hogy a vármegye vezetői igen nagy körültekintéssel állították azt össze. Ez meg is látszik különben a tételek sokféleségén is, ami csak azt bizonyítja, hogy sajnos, a vármegye eddig pénz hiányában egyáltalán nem volt képes sokoldalú kötelezettségeinek eleget tenni. Addig, míg rendes kerékvágásba jut a vármegye gazdálkodása, jó pár év fog eltelni, mert a mulasztások pótlása még legalább 5-6 éven keresztül teljesen igénybe fogja venni a közszükségleti alapot.

*** Hamis pénz.** Biharvármegyének különösen két járásában, *Elesd* és *Tenke* vidékén van sok hamis pénz forgalomban. Dacára annak, hogy a csendőrségek napról-napra újabb pénzhamisítókát lepleznek le, mégis nagyon sokan kedvet kapnak a hamispénz gyártásához. Most ismét *Tenkén* fedeztek fel hamis 5 koronásokat. *Torma* János gazda bement Tenke és Vidéke takarékpénztárhoz, hogy ott egy 600 koronás váltóját kifizesse. A bankpénztárnok a pénz között 30 db hamis 5 koronást talált. Az esetet azonnal jelentették a csendőrségnek, amely megindította a nyomozást. *Torma* azt vallotta a csendőröknek, hogy a pénzt Tenkén a vásárban kapta. Hasonló kellemetlensége volt a hamis pénz miatt egy urinak is, aki egy tenkei üzletben akart hamis ötkoronással fizetni. Az urinak nem tudta megmondani, hogy hogyan került hozzá a hamis pénz.

*** Titokzatos öngyilkos.** Vértdermesztő látványoknak voltak szemtanúi a Körös kis hidján járkálók tegnap éjjel 2 órakor, köztük a 39. számú bérkocsis is. Egy szürke felöltős, uri kinézésű nő járkált le-fel a hidon s folyton a Körös vizét nézte. Majd hirtelen a hid karjára lépett fel. Itt imbolygott néhány pillanatig, majd pedig hirtelen elhatározással, még mielőtt bárki is közel érhetett volna hozzá, a rohanó vízbe ugrott. A 39-es bérkocsis azonnal jelentette a rendőrségen, ahonnan Schögl F. Adolf kivonult a mentőkkel, de a rejtélyes öngyilkost már csak nem is látták. Teljesen nyoma veszett, eltűnt a habokban. A rendőrség folytatja a nyomozást az ismeretlen öngyilkos kilétének megállapítása végett.

*** Átutalási eljárás a postán.** A modern üzleti életnek azzal az irányával, hogy, ahol csak lehet, az átutalási forgalom rendszeresítésével a készpénz kezelés eliminálására törekszik, a postaigazgatás is — nagyon helyesen — mindinkább számot vet. Lényeges haladást jelent e téren a kereskedelemügyi miniszter legutóbb kiadott rendelete, mely a befolyt összegeknek a postatakarékpénztárhoz, vagy bármely más belföldi nyilvános szám-

adásra kötelezett pénzügyintézethez való átutalását akár saját, akár idegen számlára ezentúl az utánvételes csomagok és a postai megbízások tekintetében is megengedi, holott eddigelé csupán az utánvételes ajánlott küldemények után befolyt összegeket lehetett az említett módon átutalni. A publikálással egyidejűleg már hatályba is lépett rendelet így szól: A levélpostai utánvételi összegek átutalása ügyében a P. és T. R. T. 1910. évi 30. számában közölt 9027. sz. rendelet hatályát kiterjesztem az utánvételes csomagok után és a postai megbízások utján beszedett összegekre is, vagyis megengedem, hogy nemcsak az utánvételes ajánlott küldeményeknek, hanem úgy a magyar szent korona országainak területére, valamint Ausztriába, Bosznia—Hercegovinába és a Keleten levő osztrák postahivatalokhoz szóló utánvételes csomagoknak és postai megbízásoknak feladói is a beszedett utánvételi, illetve megbízási összegeket, úgy a magyar kir. postatakarékpénztárhoz, mint a belföldön székelő bármely nyilvános számadásra kötelezett pénzügyintézethez és pedig akár saját számlájuk javára, akár másnak számlájára átutalassák. E végből a feladó a szállítólevélhez tartozó utánvételi lapot, illetve a megbízáshoz esetleg csatolt postautalványt úgy, mint az utánvételes ajánlott küldemények utánvételi összegének átutalása esetében az illető pénzügyintézetekre címezi, a cím után pedig zárójelben kiteszi annak a nevének s esetleg számlájának számát, akinek javára az összeget átutalja, pl a m. kir. postatakarékpénztárnak (Nagy Vilmos 375. sz. számlájának javára) Budapest. Az átutalás iránti kérelmet és az átutalásra vonatkozó adatokat a megbízási jegyzék alsó részén fel kell jegyezni. A m. kir. hivatalok utánvételes küldemények felvételénél az esetleges átutalás adataira legyenek figyelemmel s az utánvétel átutalása esetén a felvevőkönyvbe és a feladóvevényre jegyezzék fel az illető pénzügyintézetnek a nevét és székhelyét s ha az átutalás nem a feladó az utánvételt átutalja, illetve jegyezzék fel annak a postatakarékpénztári számlának számát is, melyre az átutalás szól. Ezek az adatok csoportos feladásnál is feljegyzendők.

*** Árvis fenyeget minden felé.** Biharvármegyében még mindig nem múlt el teljesen az árvízveszedelem. A nagy esőzések miatt a hegyi patakok állandóan öntik a vizet úgy a Fekete- mint a Sebes-Körösbe. Belényesről jelentti tudósítónk, hogy a járásban oly magas a vízállás, hogy minden percben lehet a veszedelemtől tartani. A Fekete-Körös már eddig is több helyen kiöntött. Belényesujlak, Belényes-sonkolyos Jánosfalva és Cigányosd községek határai víz alatt vannak. Ha az esőzések tovább is tartanak, nagy veszedelmek következhetnek be. Pünkösöd óta állandóan esik az eső. A Sebes-Körös szintén fenyegető. Eleden szerdán este 9 órakor kezdett esni az eső és egy fél óra alatt oly hatalmas záporra fejlődött, hogy az utcákon nem lehetett járni. Tegnap-délután még zuhogott az eső. A Körösök mentén mindenütt félnek az áradástól.

Késő éjjeli órákban jelentti elesdi tudósítónk, hogy az eső egyre esik. A Körös az alacsonyabb gátakat átlépte és lassan terjeszkedik a földeken. Weinberger Izsó istállója a sok esőzés következtében ma este nagy robajjal összedőlt. A lakosság fél az árviztől és menekülésre készen várja a veszedelmet.

*** Alelnökválasztás az ipartestületben.** A lezajlott elnökválasztás után tegnap igen élénk napja volt az ipartestületnek. Az elöljáróság tegnap ugyanis rendkívüli ülést tartott, melyen az új elnöknek először volt alkalma elnökölni. *Cseglédy* Jeremiást nagy lelkesedéssel fogadta az elöljáróság. A rendkívüli ülés első tárgya volt az alelnökválasztás. Az alelnöki székre három pályázó volt és pedig *Szabó Ká-*

rolly, Tátray Sándor, Lebovits Rudolf. Az elöljárósági tagok *Szabó Károlyt* választották meg. *Szabó* megválasztásával kétségtelenül nagyot nyert az ipartestület. A két kisebbségben maradt *Tátray Sándor* és *Lebovits Rudolf* részére az elöljáróság két elnöki tanácsági állás rendszeresítését mondta ki s így az ipartestület elöljárósága oly erős vezetőséget nyert, hogy mindenképen méltó lesz ahhoz a nagy tevékenységi körre, melyre hivatva van.

*** Kis panaszok.** Köztudomásu dolog, hogy Nagyváradnak nem csak a külső, de még a város belterületén levő utcáiban is milyen botrányosan rosszak a kocsis utak. A Ritók Zsigmond-utca nem valahol a Külvároson, hanem a valódi belterületén van. Az egész utcán annyira ki van vágva már a kövezet, hogy a közlekedő kocsik nem ritkán elakadnak a gödrökben. De különösen a Sztaroveszky-utca felé eső végén vannak ilyen nagyobb gödrök. Tegnap délután is egy megrakott társzerkeret csak idegborzongató állapot után tudta kivontatni két ló a gödörből, amibe belekerült a kocsis első kereke. A Kálvária-utcan pedig most csinálják a vasuti hidat. Nem is szólva a munkások gorombaságáról, mégis botrányos az, hogy a hatalmas termésköveket éppen a gyalogjárásra rakják a munkások, sőt még ők maguk is körülállják, úgy hogy a járókező kénytelen az utca közepén bokáig érő sárban folytatni útját.

*** Öngyilkossá lett a családi perpatvarok miatt.** Elesdi tudósítónk borzalmas öngyilkosságról ad tudósítást. *Sula János* elesdi kádármester, aki csak nem rég nősült meg, állandó hadilábon állott feleségével, aki nem nagyon szerette a férjét. Napirenden volt a civódás Suláéknál. Ilyenkor Suláné rendszeresen azzal végezte veszekedését:

— Ha nem tetszik, igyál gyufát!

Tegnap ismét veszekedés volt a Sula családnál. Veszekedés után Sula két csomag gyufát vett és a gyufafejeket egy pohár vízbe eloldva, megitta. Ezt a meggondolatlanságot délután 2 órakor követte el Sula és csak 4 órakor hívtak hozzá orvost. Dr. *Szirmay Kálmán* körorvos ment ki a beteghez és azonnal gyomormosát alkalmazott. Az orvos véleménye szerint Sula életbenmaradásához semmi remény sincs, mert már későn értesítették az esetről s ekkorára a gyufa felmarta a beleket.

*** Gyorsíróverseny eredménye.** Rendkívüli érdeklődés mellett tartotta meg a Nagyváradai gyorsíró egyesület a szokásos versenyét vasárnap délelőtt. A verseny a községi polgári fiúiskolában volt. A versenyen nagyon sokan megjelentek. Zsúfolva volt a terem. A versenyt *Szűcs Izsó* alelnök vezette s jelen voltak az egyesület többi vezetői is. A leirandó szöveget *Kun Gyula* felső keresk, iskolai tanár diktálta. Nyertesek lettek: 180 fokon *Rosenberg Jenő*, *Nagy Imre* és *Rács Dezső*. 150 fokon; *Nagy Imre*, *Gara Ernő*, *Klein Aladár* és *Issák Pál*. Ezenkívül még 8 nyertes lett a 120-as és 100-as fokban.

x Új sport játék. Igen szép és teljesen új sport üzésre alkalmas találmány jött forgalomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz, felnőttek, hölgyek és gyermekek részére, test-edző, szem és kézgyűgyesség kifejlesztésére annyira olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 koronától 3 korona árban és 5-féle nagyságban kaphatók. Egyedül *LADÁNYI JÓZSEF* puska-műves sport üzletében Rákóczi-ut Moskovits palota. A M. kir. lőpor áruda, telefon 269. Tanoncok felvételnek.

x **Kitűnő** mosó pongyolák 6 K. tól, izléses gredanin és ettamin blousokat 5 K. tól a legszebb kivitelben árusítja a hölgyek által kedvelt »Hevesi Párisi divatáruháza« Zöldfa-u.

Trieszti kávépiac Nagyváradon. Aszódi Kossuth-utca. **Vigyázat,** mert sok az utánzat, természetesen a fogyasztók kárára. Aszódi trieszti kávé és thea behozatalának a 8-féle zamatu pörkölt kávéi a legjobbak és legolcsóbbak. Árak:

Elsőrendű . . .	1 kiló	4.—	K
Mágnás keverék I	1	4.40	«
«	0 1	4.80	«
«	00 1	6.—	«

Motor üzemű pörkölés és darálás, kávépörkölés a vevő előtt történik. Cukorka és csokoládé különlegességei a legjobbak és legolcsóbbak. Főüzlet: Kossuth-utca, fiók-üzlet: Kert-utca.

x **Imakönyvek,** vizsgai jutalomkönyvek nagy választékban Benkő Artur könyvkereskedés és modern antiquarium Rákóczi-ut. Telefon 870.

Megjelent a képes mieder divat újabb modern füzőkről, csak **Rosenzweig Róza** miedergyárában Szalárdi-u. 9. kapható **ingyen és bérmentve.**

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Péntek: Vigyázz a nőre. Góthék utolsó fellépte.

Szombat: Constantin abbé. Ujházy Ede és Cs. Novák Margit fellépte.

Vasárnap délután: A cárnő, este: A kis barátnő, operettujdonosság.

A kis barátnő premierje. Vasárnap este mutatja be a Szigligeti-színház énekes személyzete A kis barátnő című operettujdonosságot, amelynek zenéjét Strausz Oszkár, a Várzskeringő világhírű szerzője komponálta. Az operettujdonosság szereposztása elsőrendű s a főszerepeket a színház legjobb erői játsszák. A rendezés nehéz és fárasztó munkáját Leövey Leó végzi. A vasárnapi premierrel lezárul a kis bérlet s hétfőtől kezdve a színház sorra lejátssza a hátralevő bérletes előadásokat.

Elbocsátott operaházi tagok. Az Operaház kormánybiztosa, gróf Bánffy Miklós sorra távolítja el az akadályokat. Először az igazgatót menesztette és felmondott a következő nagy fizetésű operaházi tagoknak:

Férfiak: Anthes György 60.000, Arányi Dezső 32.000, Balta Károly 22.000, Kornay Richárd 20.000. **Mihályi Ferenc** 18.000, Pichler Elemér 16.000 és Takács Mihály 38.000 kor.

Nők: Krammer Teréz 36.000, Sz. Bárdossy Ilona 20.000, Valent Vilma 12.000 és gróf Vasquezné 48.000 korona.

Biztos, hogy a kormánybiztos a kezdetnél nem áll meg és sorra jönnek a többiek is, akik legnagyobb részét előkelő protektoroknak köszönhetik, hogy az Operaház tagjai lehettek.

Góthék bucsuja. A Szigligeti színház illusztris művészei, Góthné Kertész Ella és Góth Sándor bucsuznak a nagyváradai közönségtől. Utolsó fellépésük a Vigyázz a nőre

című pompás francia bohózatban lesa. Ebben a darabban új oldalukról mutatkoznak be a művészek a nagyváradai közönségnek, amely az elismerés és szeretét minden jelével alkalmazta Góthékat.

SPORT.

A vasárnapi mérkőzés. Vasárnap a nagyváradai atletikai klub a debreceni kereskedelmi alkalmazottak sportegyletével bajnoki mérkőzést rendez. A mérkőzés iránt nagy az érdeklődés.

Igazságszolgáltatás.

A tokaji dráma.

A sátorlajaujhelyi esküdtszék tegnap délelőtt ült össze, hogy verdiktet hozzon Gyöngyössy István ügyvéd feleségének gyilkosa, Geöcze István nyug. huszárszázados fölött. Az elnök rezüméje után fél tíz órakor visszavonultak az esküdtek és tízenkét óra volt, amikor főnökük jelentette, hogy meghozták a verdiktet.

Az esküdtek az előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság kérdésére és az erős felindulásban elkövetett emberölés kérdésére nemmel feleltek, ellenben bűnösnek mondták ki Geöczét a szándékos, de nem előre megfontolt emberölésben.

N-gyedórai tanácskozás után bevonult a bíróság és Fornszek elnök a közönség feszült várakozása közepette kihirdette az ítéletet. A bíróság Geöcze Istvánt a büntető törvénykönyv 279. §-a alapján, a 92. enyhítő szakasz figyelembevételével, *öt évi fegyháza ítélte.*

Az ítélet indokolásában kimondta a bíróság, hogy súlyosbító körülménynek tudta be a vádlott magas intelligenciáját és azt, hogy életkenysége egy erkölcsstelen, tiltott viszonyból fakadt.

Dr Fried védő semmisségi panaszt jelentett be, mert az ügyilkosság beszámítást kizáró ok, továbbá azért, mert az erős felindulás kimondásában az esküdtszék nem ragaszkodott a törvényes formákhoz. Az ügyész megnyugodott az ítéletben.

A tárgyalás befejezésekor a védő az elítélt szabadlábra helyezését kérte, de a bíróság a kérést elutasította.

NYILTTÉR.

BENEDEK TESTVÉREK
„Mosóleányhoz“ címzett fűszer-nagykereskedésében (Zöldfa-u. 8.)

FELVÉTELNEK:

fiatal fűszeres segítők, tanulók, boltiszolgák legalább 100 kor. óvadékkal. Ugyanott állandóan SZÁRAZ mosószappanok kaphatók.

Különösen kiemelendő a „BENEDEK“-SZAPPAN darabja 30 fillér. — Telefon 901.

REGÉNYCSARNOK.

GYÖNGYVIRÁG.

IRTA CSERES ANDOR.

I.

A szakácsi erdő alján kis csárdaépület áll, ahol a fiatal Horovitz Jékel és neje: Glücksbaum Léni mérte a hamisítatlan bort és a vitriollal szeszelt bő vízben feleresztett pálinkát, néha még üvegelt ser is volt kapható, ez azonban a ritkaság-számban ment, amikor t. i. az ipa, a szulai csárdás, egy-egy ládával megemberelte, ilyenkor nagy, szálás betűkkel írta az ajtóra: Friss márciusi sör! — ezt azután még december végén vagy január közepén is lehetett kapni Glücksbaum Náthán szivességéből.

Horovitz nem tudott írni magyarul, mint-hogy az ilyen irás balról jobbra barázdált, de jobbról balra szépen sorjázta a betűket héberül a libatollból készített írópenna; — a magyar írást rendszeren a neje, Léni, írta az ajtóféltre ragasztott papírosra, — az adósok nyilvántartását, azonban a kettős-könyvvitel rendszer szerint Jékel vezetett, értvén ezalatt, hogy dupla krétával számított.

A szakácsi csárda nem volt valami biztos hely.

Az előtte elvezető út mélyedésbe szállott alá, ahol azután feljött, mintha hegyoldalra kellett volna felmászni. Minden oldalról lombos erdő vette körül az épületet az uton kívül, a csárda előtt annyi tisztás volt, hogy a fuvarosok pihentetés véget kifoghatták lovaikat, magok pedig bementek a »Gólyalábu zsidó«-hoz, mert így nevezték hosszú lábai miatt, míg a feleségét gnyból tepertőnek hitták.

Szép volt és kellemes tavasztól ősz végéig ebben a csárdában lakni. Zöldeltek a fák, virágozott a mező, a pacsiuta dícséneket zengett, a tülemile búbajos dalokat vert, a rigó füttyentett vagy kiabálta: huncut a bíró, a vadgalamb bugott, a gerle turbékolt, szóval felséges idyll lett volna, hogyha Gólyaláb és a felesége megértették vagy megéreztek volt a természet szépségét, de őket annyira elfoglalta a bor és pálinkamérés, a haszon számítását, hogy még zavarta is a gyönyörű harmonia őket.

— Vitte volna el az őrdög a sok ébenkórászt! — panaszkodott az asszony, a csirkék elől eleszik az ocsut.

Mert hogy a kiostált buzának az alját úgy nevezik ott, meg még számos helyen: ocsu.

A Gólyaláb nyomban számítani kezdett, hogy mennyibe is kerül neki az a sok madár, amelyik nem csinál egyebet csak füttyöl, csik, alszik. Ha legalább rántottának lehetne használni a tojásait! de nem lehet, mert száz tojásból sem kerül ki egy marékka a Gólyalábnak pedig széles tenyere s így öblös marka volt.

A feleségét úgy vette el, hogy Glücksbaum Náthánnak, a szulai árendásnak, nyolc leánya volt!

Teremtő Isten! — nyolc leány.

Nyolc sikító szörnyeteg.

Tizenhat esztendőskoráig nem lehet semmi hasznát venni. Valamennyi, mint az orgonásip, otthon nyiladozik. A legkorosabb legalább is nyolc éves, mikor a nyolcadik előszökken és jogot követel síró-rívó hangon.

Glücksbaum Náthán mikor estenkiat sorba állította őket és végig nézett rajtuk, hálálkodva mondotta:

— Oh Jahvél! milyen bölcs vagy te, hogy nekem nyolc nőt rendeltél! — hanem ezt akkor mondta, mikor a legidősebb tizenhat éves volt.

Hanem mikor az első késő jelentkezett és azt kérdeste, hogy mi lesz a hozomány? — Glücksbaum tréfásan jegyezte meg:

— Nem elég magának egy? — a többi hetet is akarja?

Erre az első kérő megugrott, a második elsomfordált, a harmadik sóhajtóva jelentette ki, hogy képtelen egyet is eltartani.

Mikor aztán a kétök elmaradoztak, Glücksbaum ismét sorjázta leányait s Léninek, mint legkorosabbnak fejére tette jobb kezét, mire Glücksbaumné lehajtotta fejét, mert azt hitte, hogy Glücksbaum meg akarja áldani leányát, Glücksbaum azonban remegő hangon, de mégis nagy szóval mondotta:

— Mit csináltam enl

(Folyt. köv)

TÁVIRATOK.

Megállapodott az ellenzék.

Budapest, május 30.

Ma este 4 órakor a Kossuth-párt bizalmas értekezletet tartott, melyen megjelent Jusih Gyula is. A tanácskozáson mindenben megállapodtak.

Budapest, május 30.

A Justh-párt szintén ma este tartott bizalmas értekezletet, melyről hivatalos jelentést adtak ki. A jelentés szerint az ellenzék a választói jog dolgában teljes megállapodásra jutott. A még függőben lévő véderő kérdést később fogják tárgyalni. A párt a választójogi kérdésben nem fog több tanácskozást tartani.

A berlini főpolgármester

királyunknál.

Bécs, május 30.

A berlini városi képviselők küldöttségével, a mely viszonzni jött a bécsi községtanács berlini látogatását, Kirschner főpolgármester is ideérkezett, a ki egyébként már benyújtotta lemondását a főpolgármesterségről. A király ma délelőtt 11 órakor Schönbrunban kihallgatáson fogadta Kirschnert.

Lukács tanácskozásai.

Budapest, május 30.

(Saját tudósítónktól.) A miniszterelnök ma rövid tanácskozást folytatott több politikussal. Elő sorban Andrássy Gyulát fogadta Lukács, majd Kossuth Ferencet és Károlyi Mihály grófot.

Ongyilkos ezredes.

Szeged, május 30.

(Saját tud.) Ma délután szenzációs öngyilkosság történt Szegeden. Podlussány ezredes ismeretlen okok miatt föbelötte magát.

Wright halálán.

Páris, május 30.

A tifuszban megbetegedett Wilbur Wright haldoklik. Néhány napig úgy látszott, hogy kiveveri súlyos betegségét, de tegnap állapota hirtelen válságosra fordult. Hőmérséklete 104 Fahrenheit fok volt, érverése sokszor kimaradt s az orvosok már letettek minden reményről.

KÖZGAZDASÁG.

A kamara értesítése. A damaszki cs. és kir. konzulátus hozzánk érkezett jelentése közli, azon konstantinápolyi cégeket, melyek a f. évi április hó 26-án Konstantinápolyban tűz alkalmával teljes károsodást szenvedtek. Ezen körülményt azzal hozzuk az üveg, lakatos, kézmű,

posztó, selyem és divatáru kereskedők és netalán bizományi üzletekkel összekötetésben érdekeltek figyelmébe, hogy a karc szenvedett kereskedők és bizományosok névjegyzékét a kanarai irókában a hivatalos órák alatt megtekinthetik. Nagyvárad, 1912 május hó 28. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Sztarill Ferenc*, h. elnök. Dr. *Sarkadi Lajos* titkár.

Gabona üzlet.

Budapesten

A gabonaüzletén tegnap szilárd volt az irányzat.

Határidők sárlata:

Májusi buza	— — — —	11.89
Októberi buza	— — — —	11.51
Októberi rozs	— — — —	9.63
Októberi zab	— — — —	9.17
Májusi tengeri	— — — —	8.95
Juliusi tengeri	— — — —	9.06

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradai fiókájának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — — —	838.—
Oszták hitelrészvény	— — — —	639.25
Jelzálogbank	— — — —	467.75
Leszámitoló és pénzváltó	— — — —	544.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

8 GRAND PRIX

Kőbányai Polgári Sörfőző R.-T.
N.-Várad és biharmegyei főraktára
KOLLINER D. és FIA

CÉGNÉL PÁVEL-UTCA 26. SZ.

Telefon 75.

Telefon 75.

Világos **Király** sörünket

valamint **szent István** védjegyű

dupplamaláta

sörünket, melyet a leghirnevesebb orvosok mint kiváló gyógyított ajánlanak.

Kovács Zsigmond

műasztalos

géperőre berendezett

ipartelepe

Szacs vay-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

Kátránypapír:

21 kiős tekercs	...	K	2.20
29 >	>	>	3.50
35 >	>	>	4.00
40 >	>	>	5.50
55 >	>	>	7.00
34 >	elszigetelő	...	4.50

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1.

Telefon 969.

Nagyvárad város árvaszéke.

5712—1912

Árverési hirdetmény.

A kiskoru Gyursánszky Gizella és Dezső tulajdonát képező nagyvárad 2997 sz. betétben 1 sor. 3699 hrsz. alatti ház (Várad-Velencén 100 népsor sz. a.) és a 3 sor. sz. a. az 51 sz. betét A. lapján bevezetett közös legelőből járó 12 2811-ed rész illetőség Nagyvárad várad város árvaszékének 5712—1912 sz. véghatározata értelmében nyilvános árverés útján fog eladatni.

Kikiáltási ár: 11279 korona.

Az árverés a városi árvaszéknel (Városháza II. em. 39 sz.) f. évi június 7-én péntek d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Az iratok ezen határidőig a hivatalos órák alatt a kiküldöttnél (Városháza II. em. 36 sz.) megtekinthetők.

Árverelni szándékozók tartoznak az árverés megkezdése előtt a kötelezett árverési feltételeket aláírni, bántapenzül pedig a kikiáltási ár, mint becsérték 10 százalékát azaz 1127 kor. 90 fillért a város pénztárába lefizetni és az erről szóló nyugtát az árverés alkalmával kiküldöttnek átadni. Amennyiben a kikiáltási árat meghaladó vételár ígértetnek meg, köteles az árverelő a bánompénzt megígért vételár 10 százalékát kiegészíteni.

A bérleti szerződésekből folyólag kiskorukat esetleg érhető károkért vevő felelősséget vállal.

A tett vételári ajánlat az árverelőre nézve azonnal és feltétlenül, a kiskoru tulajdonosokra, illetve a gyámhatóságra nézve csak gyámhatósági jóváhagyás és ennek jogerőre emelkedése után lesz kötelező. A gyámhatóságnak jogában áll az árverésen történt vételi ajánlat elfogadása, vagy el nem fogadása, avagy egy újabb árverés megkísérlése kérdésében szabadon határozni, mindennemű kötelezettség nélkül.

A vételárnak a bánompénzen felüli része az árverésnek a gyámhatósági jóváhagyást, illetve ezen jóváhagyás jogerőre emelkedését követő 15 napon belül fizetendő be Nagyvárad város gyámpénztárába, mit ha vevő nem teljesítene, a gyámhatóságnak joga leendő a vevő kárára és veszélyére az ingatlant újabb árverésen, vagy másképen értékesíteni, vevő pedig bánompénzét elveszít, vagy vevőt ajánlata teljesítésére perrel kényszeríteni, vagy a jogügyletet hatálytalannak kimondani.

Vevő köteles a véghatározat jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a tisztai ügyésznél az adás-vételi szerződés elkészítése, illetve aláírása végett jelentkezni.

A jóváhagyási záradékkal ellátott szerződést a gyámhatóság az erre vonatkozó véghatározatának jogerőre emelkedése és a vételár befizetése után fogja a vevőnek kiadni.

Vevő az ingatlant tehermentesen kapja és ezért az összes terhek kifizetése és törlése iránt a gyámhatóság hivatalból fog intézkedni.

Vevő az ingatlan birtokába csak az árverés, illetve a vétel jóváhagyását követő legközelebbi házbérnegyed első napján léphet, amely időtől fogva viseli az ingatlan mindennemű közterheit.

Az ingatlan tulajdonjog átírásával járó mindennemű bélyeg és jogilletékek, valamint a szerződés készítés költségei vevő terhét képezik.

Nagyvárad város árvaszékének 1912. május 20-án tartott tanácsüléséből.

Istvánffy

árvaszéki elnök

FŐ A SZORGALOM ÉS A PONTOSSÁG!

Puskás Károly

uri divat férfi szabó, Szent János-utca 45. sz.

Elvállalok mindennemű férfi ruhák készítését a legújabb divat szerint izléses kivitelben, valamint elvállalok átalakítást, javítást, tisztítást. Hitelképes egyéneknek kedvezményes részletfizetésre is készítek a legszolidabb árban.

Mintáim vannak dús választékban elsőrendű gyárakból.

Ungváry és Tokai

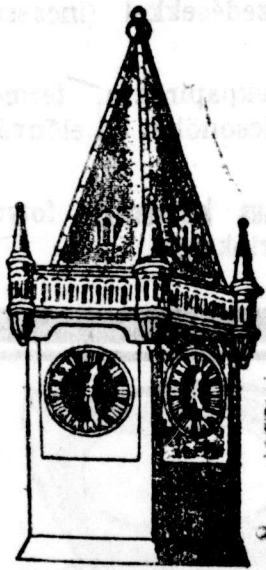
Bankbizományi birtok-
vásárlási, eladási és
erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725.

Sarkady és Szánthó**TORONYÓRA GYÁRA**

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hétben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.**Villanyerő berendezés.**

Arjegyzék kívánatra.

Saját ház.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Csengeri-utca 21-ik szám alatt saját házamban, egy a mai kor-
nak mindenképen megfelelő

**= épület és =
műbutor asztalos**

műhelyt létesítettem. Elfogadok: előszoba és konyha felszereléseket minden kivitelben, továbbá templom, iskola, gyógyszer-tár és kávéház berendezéseket kellő jártassággal. Rajzzal és költségvetésekkel úgy helyben, mint vidékre készséggel szolgállok. — Tömeges rendeléseket kérve vagyok kiváló tisztelettel

Gaal József

mű-asztalos, Nagyvárad.

TELEFON 11-52.

TELEFON 11-52.

Jenny Jenő

órás és ékszerész

Szent János-utca 39. szám.

A nagyközön-
ség figyelmébe
ajánlja nagy

óra- és ékszer-raktárát

Egy tanuló felvétetik.

Kereskedelmit végzett szépírásu
gyakornok azonnali belépésre keres-
tetik. Cím a kiadóhivatalban.

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

: : felvétetik : :

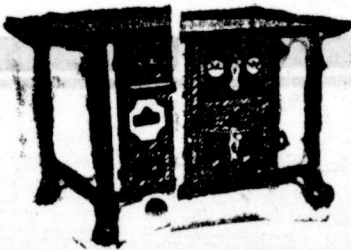
Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Akadémia-u. 1. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség.

Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pocró-
csozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirda, interurbán telefon, állandó gyógyszer-tár a fürdő telepen. Prospektust küld az **igazgatóság.**

Megnyilt a Püspökfürdő.

Tavaszi pompájában kibontakozva virágos fáival fenséges látvány a Püspökfürdő. A gyönyörű üdülő és gyógyhely most kitűnő uj kézbe került. A Püspökfürdő bérletét régi, kiváló, kipróbált ember **Dancs István** vette át, aki rendkívüli gondnal, izlés-sel, minden modern igénynek megfelelően rendezte be az éttermeket, fürdőket, s valóságos kis paradicsomot varázsoit a zöldelő platánok közé. A Püspök-fürdő máj. 1-én nyilt meg s máris igen nagy számban keresi fel a közönség, mely nem csak gyógyulást de kellemes szórakozást is talál.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzó-lámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezé-
sek felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kap-hatók.

Villamos motorok
1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok ál-landók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

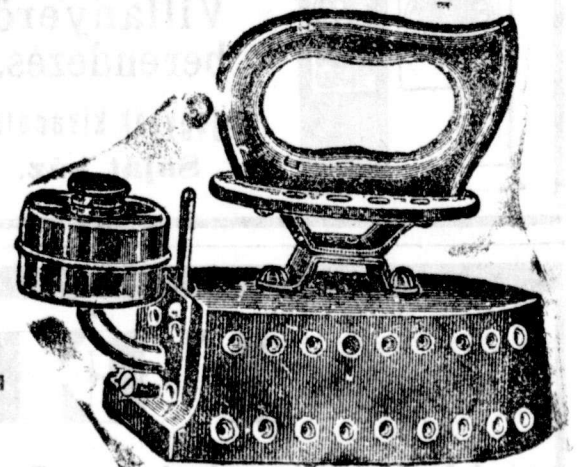
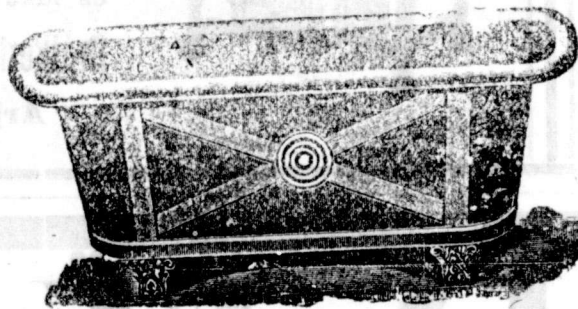
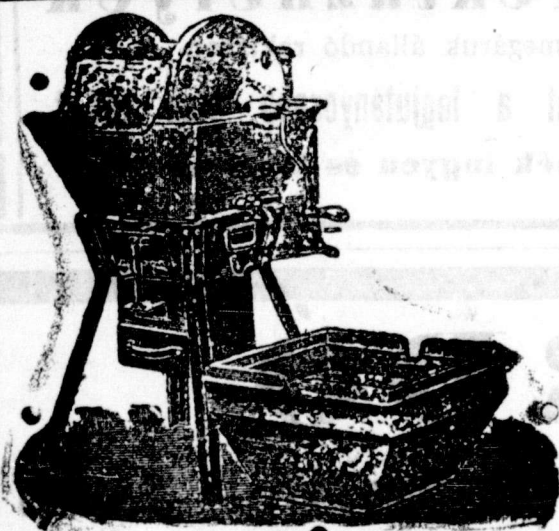
A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb ka-mat mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik minden-nemű bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, termé-nyekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyó-sít házakra és földbirtokokra.

Fürdőkádból
legnagyobb választék minden nagyságban.

Ruha mosó és mangorló gépek,
modern konyha berendezések kizárólag

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Telefon 390.

